

**O'zbekiston Respublikasi Prezident davlat xavfsizligi xizmati organlarining
huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'yicha faoliyatini takomillashtirish**

*O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Akademiyasi 3-kurs 321-guruh kursanti
Tolibayev Azamat Jumaboy uli*

Annotatsiya. Maqolada O'zbekiston Respublikasi Prezident davlat xavfsizligi xizmati (PDXX) organlarining huquqbuzarliklarni oldini olishdagi o'rni va vazifalari tahlil qilinadi. Shuningdek, xavfsizlik tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar, huquqbuzarliklar profilaktikasida qo'llanilayotgan metodlar hamda ushbu faoliyatni yanada takomillashtirish yo'llari yoritiladi.

Kalit so'zlar. Davlat xavfsizligi xizmati, huquqbuzarliklar profilaktikasi, milliy xavfsizlik, jinoyatchilikka qarshi kurash, profilaktik chora-tadbirlar, jamoatchilik hamkorligi, axborot xavfsizligi.

O'zbekiston Respublikasi Prezident davlat xavfsizligi xizmati (PDXX) mamlakat xavfsizligi va barqarorligini ta'minlashda markaziy o'rin tutadi. PDXX faoliyatining asosiy vazifalaridan biri nafaqat davlat suvereniteti va konstitutsiyaviy tuzumni himoya qilish, balki huquqbuzarliklar profilaktikasini amalga oshirishdir. Zero, profilaktika xavfsizlik tizimining eng muhim bo'g'ini bo'lib, u jinoyatchilikni erta bosqichda oldini olish, ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash va milliy manfaatlarni himoya qilishga xizmat qiladi [1].

Davlat xavfsizligi xizmatining huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'yicha faoliyati bir necha yo'nalishda olib boriladi. Birinchidan, ichki xavfsizlikni ta'minlash, ekstremizm va terrorizmga qarshi kurashish jarayonida huquqbuzarliklarga moyil shaxslarni aniqlash va ularning noqonuniy harakatlarini oldini olish asosiy vazifa hisoblanadi. Ikkinchidan, axborot xavfsizligini mustahkamlash, yoshlarni zararli g'oyalardan asrash, internet makonida sodir etilishi mumkin bo'lgan huquqbuzarliklarning oldini olish bugungi kunda dolzarb masalalardan biridir [2].

PDXX organlari faoliyatida profilaktika chora-tadbirlari kompleks yondashuv asosida amalga oshiriladi. Xususan, huquqni muhofaza qiluvchi boshqa organlar bilan hamkorlik qilish, jamoatchilik nazoratini kuchaytirish, fuqarolar o'rtasida huquqiy madaniyatni oshirish bo'yicha turli targ'ibot ishlari olib borilmoqda. Profilaktika jarayonida maxsus xizmatlarning tezkor ma'lumotlaridan foydalanish, xavf guruhidagi shaxslarni nazorat ostiga olish, ularning ijtimoiy muammolarini hal qilishda mahalliy hokimiyat organlari bilan hamkorlik qilish muhim ahamiyat kasb etadi [3].

Shu bilan birga, PDXX organlarining profilaktika faoliyatini takomillashtirish zarur bo‘lgan bir qator yo‘nalishlar mavjud. Jumladan, kadrlarning malakasini oshirish, psixologik yondashuvlardan foydalanish, jamoatchilik bilan hamkorlikni yanada kengaytirish va huquqiy targ‘ibotni kuchaytirish zarur. Ayniqsa, yoshlar orasida mafkuraviy immunitetni shakllantirish, ularni huquqbuzarliklardan chalg‘itish maqsadida madaniy-ma’rifiy va sport tadbirlarini qo‘llab-quvvatlash profilaktikaning samaradorligini oshiradi.

Innovatsion texnologiyalarni qo‘llash ham PDXX organlarining huquqbuzarliklar profilaktikasida muhim omil hisoblanadi. Masalan, sun‘iy intellekt asosida ishlovchi monitoring tizimlari, raqamli ma’lumotlar bazalari, videokuzatuv vositalarini keng joriy etish huquqbuzarliklarni erta bosqichda aniqlashga imkon beradi. Shu bilan birga, profilaktika jarayonida internet orqali fuqarolarga interaktiv xizmatlar ko‘rsatish, ularning murojaatlari asosida tezkor chora ko‘rish tizimini rivojlantirish ham dolzarb masalalardan biridir [4].

Xulosa qilib aytganda, O‘zbekiston Respublikasi Prezident davlat xavfsizligi xizmati organlarining huquqbuzarliklar profilaktikasini takomillashtirish mamlakat xavfsizligini mustahkamlash, jinoyatchilikning oldini olish, fuqarolarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish va ijtimoiy barqarorlikni ta’minlashga xizmat qiladi. Bu jarayonda kompleks yondashuv, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish, jamoatchilik bilan hamkorlikni kuchaytirish va yoshlarni huquqbuzarliklardan asrash asosiy ustuvor yo‘nalishlar bo‘lib qoladi [5].

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat xavfsizligi xizmati faoliyatini tashkil etish to‘g‘risida”gi Farmoni. – Toshkent, 2018.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Huquqbuzarliklar profilaktikasi to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2014.
3. Jo‘rayev M. *Milliy xavfsizlik va huquqbuzarliklarning oldini olish tizimi*. – Toshkent: TDYUU, 2020.
4. Abdurahmonov T. *Axborot xavfsizligi va huquqni muhofaza qilish organlari faoliyati*. – Toshkent: Fan va Hayot, 2021.
5. O‘zbekiston Respublikasi Davlat xavfsizligi xizmati ochiq ma’lumotlari, 2023-yil.